

Tisková zpráva

V Luži-Košumberku bude po sto letech dne 29. října při příležitosti oslav 100. výročí československé státnosti vysazen Strom republiky a k 150. výročí narození prof. Dr. Františka Hamzy také Hamzova lípa.

„ Od událostí roku 1918 uplynulo právě jedno století. Přesto si krátkou citací oné události z knihy Ilony Borské Kdo byl Hamza, připomeňme atmosféru oné doby“, říká MUDr. Václav Volejník, CSc., ředitel Hamzovy léčebny.

Časně ráno (u Hamzů teprve snídali), přiběhl poslíček: "Pan ředitel má hned přijít na poštu. Telefon z Prahy." Poštmistr mu podal sluchátko, nevzdálil se diskretně, jak by učinil jindy, zůstal stát na krok od Hamzy, zvědavý, rozrušený. Ale slyšel jenom nezřetelný vzdálený hlas v přístroji a Hamzovo úsečné: "Rozumím. Zajisté. Okamžitě. Děkuji za zprávu!" Doktor zavěsil, chytil ho za rameno: "A je to tady, kamaráde! Je to tady!" Víc nevysvětloval. Neměl čas, ani to nebylo

zapotřebí. Za okamžik už mizel ve dveřích radnice. Dali vybuchovat, ať se všichni občané dostaví na náměstí; obecní policajt bubnoval do prázdných ulic, všichni už se dostavili, kolem radnice hlava na hlavě, ani déšť lidí nezahnal. Hrála dechovka, složená z různých kapel, jak kdo z muzikantů v Luži zbyl. Krátce promluvil doktor Hamza: v Praze se včera sešel národní výbor, vyhlásil samostatný stát. Jsme svobodní! Poslední slova zanikla v jásotu. Po Hamzovi měl slavnostní projev řídící Leníček. Pak hudba spustila píseň, kterou už před měsícem, na svatého Václava, zpívali po mši. Někteří znali první tři slova, Kde domov můj, a dál jen broukali. Zjara roku 1919 vysadili na lužském náměstí lípu Svobody.

Lípu srdčitou vysazujeme jako náš národní strom při pamětních událostech nebo výročích, souvisejících s naší státností. Lípa tuto „výsadu“ získala patrně díky kvalitě svého dřeva, které nás provázelo a stále provází naše životy. Podle pověsti právě lípy osídlovali spravedliví a dobří duchové. Lidé je pak vyhledávali, aby se pod nimi schovali před bouřkou, v domnění, že do nich díky dobrým duchům neuhodí blesk. Již v 19. století zdobily lípy zámecké parky, kterým tak dodávaly na majestátu. Vjíždět lipovou alejí proto bylo dovoleno jen těm nejváženějším a nejvážnějším hostům. Od nepaměti jsou také lípy vysazovány na návších, u křížků, kapliček nebo kostelům, s oblibou v alejích a stromořadích lemujících cesty.

„Také doktor Hamza vysadil během svého působení v Luži bezpočet lip. Velice dobře si uvědomoval, že lékař léčí nejen svou profesí, znalostmi a zkušenostmi, ale že neméně důležité je i prostředí každé léčebny a její zapojení do krajiny. To mnohdy může působit zpětně, nejen jako podpůrný prostředek, ale často jako rozhodující, psychologicky působící prvek,“ říká Václav Větvička, odborná garant Hamzova parku a arboreta. A dodává: „Lípy lemovaly a dodnes i lemují nejen nejstarší část lužského Sanatoria pod Chlumkem, ale byly vysazeny i na dalších pozemcích, které pro rozvoj tuberkulózního ústavu dále kupoval. Dnešní Hamzova léčebna jsem tak z velké části po svém obvodu lemována lípami, několik lipových stromořadí roste také uvnitř areálu. Vzrostlé lípy tvoří i vstupní alej. Vidíte, na desítky lip, vysadil vlastenec Hamza.“

„Lípy rostou a voní, jak jen lípy umějí. Jsou jedním ze symbolů června - tam, kde je chladněji, i července. Jsou symbolem lásky, u Keltů prý bývala stromem osudu. Věřilo se, že když zahyne lípa, vysazená na dvorci rodu, zanikne celý rod. Jako ochranný a rodinný strom se lípa dlouho těší velké úctě. Objevuje se na standartě prezidenta, státní pečeti, vojenských uniformách a bankovkách. Sážíme ji při narození dítěte, vysazujeme ji při různých výročích.

A snad i právě proto vysadíme při příležitosti oslav 100. let vzniku republiky vysadíme hned dvě lípy - Strom republiky a při příležitosti oslav 150. výročí od narození prof. Dr. Hamzy i Hamzovu lípu“, vysvětluje ředitel Hamzovy léčebny.

Kontaktní údaje:

Jana Zavřelová, DiS., referent PR, kultury a metodik arboreta, Hamzova odborná léčebna pro děti a dospělé
Košumberk 80, 538 54 Luže, tel. 469 648 115, 733 533 017, e-mail: zavrelova@hamzova-lecebna.cz

Další informace najdete na www.hamzova-lecebna.cz